

Spis treści

Contents	9
-----------------------	----------

Przedmowa – Ryszard Zięba	13
--	-----------

I. Uwarunkowania polityki zagranicznej państwa – Ryszard Zięba	17
---	-----------

1. Typologia uwarunkowań polityki zagranicznej	17
2. Uwarunkowania wewnętrzne	21
2.1. Obiektywne	21
2.2. Subiektywne	26
3. Uwarunkowania zewnętrzne (międzynarodowe)	29
3.1. Obiektywne	30
3.2. Subiektywne	33

II. Cele polityki zagranicznej państwa – Ryszard Zięba	37
---	-----------

1. Rozumienie celu polityki zagranicznej	37
2. Relacja między interesami a celami	39
3. Typologie celów polityki zagranicznej	44
4. Podstawowe cele polityki zagranicznej	48
4.1. Zapewnienie bezpieczeństwa państwa w stosunkach międzynarodowych	50
4.2. Wzrost siły państwa	52
4.3. Wzrost pozycji międzynarodowej i prestiżu państwa	53
4.4. Kształtowanie i optymalizacja reguł funkcjonowania środowiska międzynarodowego	55

III. Bezpieczeństwo jako cel polityki zagranicznej państwa – Iwona Pawlikowska	59
---	-----------

1. Kategoria bezpieczeństwa w nauce o stosunkach międzynarodowych ..	59
2. Wymiary bezpieczeństwa	61
3. Sposoby zapewniania bezpieczeństwa	63
3.1. Metody unilateralne	64
3.2. Metody multilateralne	65
4. Podejście tradycyjne	67
5. Czynniki ewolucji pojmowania bezpieczeństwa	69
6. Nowe podejście	72
7. Konkluzje	76

IV. Środki i metody polityki zagranicznej państwa – Justyna Zajac	79
1. Pojmowanie środków i metod polityki zagranicznej państwa	79
2. Typologie środków polityki zagranicznej	80
3. Charakterystyka środków i metod polityki zagranicznej	82
3.1. Środki polityczne	82
3.1.1. Dyplomatyczne środki pokojowego załatwiania sporów	83
Negocjacje	83
Dobre usługi i mediacja	84
Komisje badań	85
Koncyliacja	85
3.2. Środki ekonomiczne	85
3.2.1. Sankcje gospodarcze	86
3.2.2. Pomoc gospodarcza	87
3.3. Środki wojskowe	88
3.3.1. Zbrojenia i wojna	88
3.3.2. Zagraniczna obecność wojskowa	89
3.3.3. Pomoc wojskowa	90
3.4. Środki kulturowo-ideologiczne	91
3.4.1. Kultura i dyplomacja kulturalna	91
3.4.2. Ideologia	92
3.5. Inne środki	94
3.5.1. Wywiad	94
3.5.2. Udział państwa w wielostronnych operacjach pokojowych	95
4. Konkluzje	97
V. Proces decyzyjny w polityce zagranicznej państwa	
– Renata Włoch	99
1. Specyfika procesu decyzyjnego w polityce zagranicznej	99
2. Ośrodek decyzyjny	100
3. Fazy procesu decyzyjnego w polityce zagranicznej	104
4. Założenie racjonalności w polityce zagranicznej	107
5. Ograniczenia modelu racjonalnego podejmowania decyzji	
w polityce zagranicznej	108
5.1. Poziom jednostkowy	109
5.1.1. Ograniczenia poznawcze	109
5.1.2. Ograniczenia emocjonalne	111
5.1.3. Ograniczenia afiliatywne	111
5.2. Poziom mikrospołeczny: mała grupa	112
5.3. Poziom organizacyjny	113
6. Czy decydowanie w polityce zagranicznej jest racjonalne?	114

VI. Funkcje polityki zagranicznej państwa – <i>Renata Włoch</i>	117
1. Czym jest funkcja?	117
1.1. Pochodzenie terminu „funkcja” w naukach społecznych	117
1.2. Wieloznaczność terminu „funkcja”	118
1.3. Podejście funkcjonalistyczne	120
1.4. Analiza funkcjonalno-systemowa	122
2. Rodzaje funkcji polityki zagranicznej państwa	123
2.1. Funkcja adaptacyjna	124
2.2. Funkcja ochronna	126
2.3. Funkcja informacyjno-reprezentacyjna	128
2.4. Funkcja koordynacyjna	132
2.5. Funkcja negocjacyjno-organizatorska	133
2.6. Funkcja integracyjna	135
3. Konkluzje	136
VII. Racja stanu w polityce zagranicznej państwa	
– <i>Eugeniusz Sadowski</i>	137
1. Pojęcie i istota racji stanu	137
2. Racja stanu jako dynamiczny aspekt suwerenności państwa w działaniach zewnętrznych	140
3. Racja stanu jako wyraz dynamiki treści polityki zagranicznej państwa	141
4. Dialektyka procesu definiowania i realizacji racji stanu	142
VIII. Suwerenność jako wartość w polityce zagranicznej państwa	
– <i>Irma Słomczyńska</i>	145
1. Ogólne rozumienie suwerenności	145
2. Formalne aspekty suwerenności państwa	147
3. Materialne aspekty suwerenności państwa	150
4. Suwerenność a „prawo do interwencji”	151
5. Ewolucja suwerenności politycznej	157
6. Konkluzje	162
IX. Mocarstwowość w polityce zagranicznej państw	
– <i>Agata Włodkowska</i>	163
1. Kryteria wyróżniania mocarstw	163
2. Typologie mocarstw	165
3. Środki i metody polityki zagranicznej mocarstw	170

X. Role międzynarodowe państwa – <i>Małgorzata Bielecka</i>	177
1. Pojęcie roli międzynarodowej państwa	177
1.1. Rola międzynarodowa jako rodzaj roli społecznej	178
1.2. Rola międzynarodowa a pozycja państwa	181
2. Klasyfikacja ról międzynarodowych państwa	182
3. Efektywność ról międzynarodowych państwa	187
XI. Efektywność polityki zagranicznej państwa – <i>Agnieszka Bryc</i>	193
1. Problemy definicyjne	193
2. Ocena efektywności polityki zagranicznej państwa	194
3. Przesłanki efektywności polityki zagranicznej państwa	196
3.1. Przesłanki wewnętrzne	196
3.2. Przesłanki zewnętrzne	204
4. Konkluzje	206